

42
XL.
Stück

XL.
Gazeta

Neu - Ostpreussisches
INTELLIGENZ - BLATT
zur nützlichen Bequemlichkeit des Publici.

Bialystok, Freytag, den 8ten Februar 1799.

GAZETA UWIADAMIĄCA

Prufs Nowowschodnich

Dla pożyteczney Wygody Publiczności.

w Białymstoku, Piątek, dnia 8. Luty 1799.

Ein - und auspafsirte Fremde
vom 1ten bis 7ten Februar c.

Herr v. Mokrzewski nach Grodno. Herr Graf v. Tyszkiewicz von Ponimon, Hr. Graf v. Patz nach Warschau. Herr Cammer-Präsident Schimmelpfennig v. d. Oye und Herr Cammer-Director Troschel von Augustowo. Herr Major v. Wiersbizki und Hr. Lieut. v. Rostken Regim v. Busch von Zabłudowo. Herr Obrist v. Kall Regim. v. Günther von und zurück nach Zabłudowo.

Przyjeżdżający y Wyjeżdżający
od 1go do 7go Lutego.

JP. de Mokrzewski do Grodna, JP. Graff Tyszkiewicz z Ponimonia, JP. Graf de Patz do Warszawy. JP. Kammer-Prezydent Schimmelpfennig v. d. Oye i JP. Kammer-Dyrektor Troschel z Augustowa. JP. Major de Wierzbicki i JP. Porucznik de Rostken, Regimentu de Busch z Zabłudowia. JPan Pułkownik de Kalle Regimentu de Günther, z Zabłudowia Powrotem.

Publicandum.

Nach den höhern Orts getroffenen Festsetzungen, werden bey dem Geleits-Zoll der freinden Juden, welche zur Frankfur-

Obwieszczenie.

Podług Ustaw na wyższym mieyscu ułożonych, będą w protekcyinym Mycie Zagranicznych takowych Zydw, którzy na Frank-

further Messe reisen, oder zum Salz-Ankauf oder mit fremden Viehherden in das Land kommen, für die Zukunft folgende Moderationen statt finden.

- 1) Von den zu den Messen zu Frankfurt an der Oder gehenden fremden Juden sollen statt der bisherigen vollen Sätze des Geleits-Zolles künftig folgende moderirte Sätze für einen Zeitraum von 4 Wochen erhoben werden, als
 von einem jüdischen Herrn 1 Rthl. 11 gr. 7 pf.
 von einem Knecht, Jungen oder Frau 17 gr. 7 pf.
 und außerdem noch der vorgeschriebene verhältnismäßige Uebertrag.

- 2) Von allen fremden Juden, welche Heerden Vieh einbringen, es mag solches nach Süd- und Neuostpreussen selbst, oder durch diese Provinzen nach den alten Königlichem Landen bestimmt sein, soll ohne Unterschied des Standes und des Alters für jeden Juden excl. des geordneten Uebertrages auf den Zeitraum von 4 Wochen nicht mehr als 17 gr. 7 pf. an Geleits-Zoll, und

- 3) von den zum Salz-Einkauf über die Grenze kommenden, und nur wenige Stunden sich aufhaltenden Juden, gar kein Geleits-Zoll erhoben werden.

Dieses wird hiedurch zur allgemeinen Nachricht und Achtung bekannt gemacht.

Signatum Białystok und Plock, den 8ten Januar 1799.

Königl. Neu-Ostpreuss. Krieges- und Domainen-Kammern.

Edictal-

Frankfurtskie Jarmarki jeżdzą lub dla Zakupienia Soli albo też z Zagranicznymi Bydła Trzodami w Kray wchodzą, w przyszłym Czasie następujące moderacye czyli umiarkowania, mieć miejsce.

- 1) Zydow na Jarmarki do Frankfurta nad Odrą iadących Zagranicznych ma, za miast pełney, do tąd na protekcyine myto będącey Taxy, w przyszłym Czasie następująca umiarkowana Taxa od Czteroniedzielnego Czasu być brana jako to:
 Od Zyda Pana 1 Tal. 11 gr. 1 deyn.
 Od Parobka, Chłopca czyli Zony 17 gr. 7 deyn.
 a oprócz tego jeszcze y przypisany proporcjonalny naddatek.

- 2) Od wszystkich tych zagranicznych Zydow, którzy Bydło Trzodami wprowadzają, niech takowe do południowych y samych Nowowschodnich Pruss albo przez te Prowincye do starych JK Mści krajow będzie przeznaczone, ma bez żadney Dystynkcyi Stanu y wieku, od każdego Zyda wyiąwszy ustanowiony naddatek, za kóždy Czteroniedzielnny Czas, niewięcey jak 17 gr. 7 Deynarow protykcyyinego Myta, a zas
- 3) Od Zydow dla Zakupienia Soli z Zagranicy przyjeżdżających y tylko po kilka godzin bawiących się, wcale żadne protekcyine myto być brane.

To się ninieyszą tą Publikacyą do powszechney Wiadomości y Przestrogi oznaymuie.

Signatum w Białymstoku i w Plocku, dnia 8. Stycznia 1799.

JK Mści Nowo-Wschodnich Pruss wojenno Ekonomiczne Kammery.

Edyk-

Edictal - Citation.

Szaki. Nachdem bey den hiesigen Kreis - Gericht über das Vermögen des ehemaligen Gastwirths Friedrich Müller zu Neustadt Concursus Creditorum eröffnet und Terminus zur Anmeldung und Nachweisung sämtlicher an die Concurs - Masse vorhandenen Ansprüche auf den 27sten März a. c. festgesetzt worden, so wird denen unbekannten Gläubigern die an sie erlassene Edictal - Citation hiedurch nochmals, mit der Anweisung öffentlich bekannt gemacht, gedachten Tages Vormittags um 9 Uhr zur Anbringung und Wahrnehmung ihrer Forderungen allhier, auf dem Kreis - Gericht entweder in Person, oder durch zulässige Bevollmächtigte zu erscheinen, und im Nichterscheinungs - Falle zu gewärtigen, dass sie mit allen ihren Forderungen an die Masse werden praecludirt, und ihnen deshalb gegen die übrigen Gläubigern ein ewiges Stillschweigen werde auferlegt werden.

Denenjenigen Gläubigern, welchen es hier an Bekanntschaft fehlt, wird der hiesige Advocat v. Kulwiec junior nahmhaft gemacht, welchem sie, wenn sie sonst aus gesetzlichen Ursachen an der persönlichen Erscheinung gehindert werden, die Beytreibung ihrer Forderungen übertragen, und ihn zu dem Ende mit Information und Vollmacht versehen können, Den 17ten December 1798.

Das Königliche Adelige und Städtische vereinigte Creis - Gericht des Marienpolschen Creises in Neuostpreussen.

Edyktalna Cytacya.

Szaki. Sprawa Konkursowa Wierzycielow względem majątku Fryderyka Müllera bywszego Gospodarza Austerya utrzymującego w Nowym - Mieście gdy w Sądzie tuteyszym powiatowym rozpoczęta została, i Termin do meldowania się i podania wszelkich do Massy Konkursowej być mogących Pretensyi na dzień 27. Marca a. f. wyznaczonym jest, zatym tedy dotąd nie wiadomym Kredytorom wydana im Cytacya Edyktalna ninieyszym do Wiadomości się podaie z tą Informacyą, ażeby w wspomnionym dniu przed Południem o godzinie 9 dla podania i pilnowania Pretensyi sobie służących tu w Sądzie Powiatowym, albo Osobiście albo przez urzędownie umocowanych Plenipotentow stawili się, w przypadku zaś nie Stawienia się oczekiwali, iż z wszelkimi do Massy czynić mogących Pretensyiami odsyłani, oraz wtey mierze wieczne względem do wierzycielow rościć mogących Pretensyi, nakazane będzie milczenie.

Kredytorom tym którym na Znajomości tu na Mieyscu zbywa, rekomenduje się Patron Ur. Kulwitz junior, ktoremu, jeżeli dla prawnych przyczyn osobiście stawać nie mogą, Windykowanie swych Pretensyi zlecić, a tym Końcem Informacyą dać i Plenipotencyą onego opatrzyć potrzeba. Dań dnia 17. Grudnia 1798.

JKMści Ziemski i Mieyski skombynowany Sąd Powiatowy, Powiatu Maryampolskiego w Prowincyi Prus Nowoschodnich.

Auctions - Anzeige.

Białystok. Die zur Chambellan Thomas von Politalskichen Concurs - Masse gehörigen Mobilien bestehend in einer Tisch-Uhr oder sogenanntem Stutzer, einer goldenen Dames - Uhre, einigen silbernen sowohl grossen als kleinen Löffeln, einer mit Gold ausgelegten doppeläufigen Flinte, einem Wiener Wagen, einer Britschke, Zinn, Kupfer, Leinenzeug und überhaupt verschiedenen andern Sachen sollen auf Befehl Einer Königlichen Erlauchten hiesigen Regierung vor dem unterschriebenen Commissario öffentlich gegen gleich baare Bezahlung versteigert werden. Wenn nun hiezu ein Termin auf den 18ten Februar d. J. um 2 Uhr Nachmittags angesetzt worden; so werden Kauflustige hierdurch ersucht, sich am bemeldeten Tage auf dem hiesigen Kreis - Gericht (welches in dem am Markte sub Nro. 337. belegenen Hause ist) zahlreichst einzufinden. Den 14ten Januar 1799.

Vigore Commissionis.

Charisius, Kreisrichter.

Avertissement.

Białystok. Dem Publico wird hierdurch bekannt gemacht, daß der Knecht Grzegorz Jwanowicz aus Seyne den dortigen Maurer Bobrukiewicz mit Gefahr seines Lebens aus dem Wasser gerettet hat, wofür ihm die edictmäßige Prämie von 10 Thaler aus Königlicher Casse bewilliget worden. Sign. den 9ten Januar 1799.

Königl. Neu - Ostpreufs. Krieges- und Domainen - Kammer.

(Hiebey folgt eine Beilage.)

Uwiedomienie z Aukcyi.

w Białymstoku. Te do Masy Konkursu Chambelana Tomasza de Politalskiego należące Ruchomości, iako to, Zegar stołowy albo tak nazwany Sztucer, Zegarek Złoty Kieśienny, niektóre duże y małe Lyszki srebrne, Fuzya z dwiema Łożkami, na których Karaktery złote się znajdują, Kareta y Bryczka, Cyna, Miedz, Bielyżna y inne różne rzeczy, mają na Rozkaz Krolewskiej Regencyi tuteyszej przed niżej podpisanym Kommissarzem za gotową Zapłatę publicznie sprzedane być, y ku temu Końcowiteż Termin na dzień 18go Lutego 1799 Roku o Godzynie 2 po Południu naznaczony iest. Więc tedy wszystkim którzy chęć do kupienia mają to oznaymione będzie, aby dnia namienionego w Domu Sądu powiatowego (przy Rynku pod Numerem 337. będącym) licznie się znajdowali. Dań 14go Stycznia 1799.

Vigore Commissionis.

Charisius, Sędzia Powiatowy.

Uwiedomienie.

w Białymstoku. Podaje się Publiczności ninieyszym do Wiadomości, iż P. J. Bek z Seynow Grzegorz Jwanowicz Mularz tamiecznego Bobrukiewicza, z narazieniem własnego swego Zycia na niebezpieczeństwo tonącego z Wody wyratował, za co jemu według Edyktu, Nagroda czyli Praemium 10 Talarow, z Kassy Krolewskiej jest wyznaczona. Dań dnia 9. Stycznia 1799. JKMści Prufs Nowo - Wschodnich wojenno Ekonomiczna Kammera.

Beylage zum XI. Stück des Neuostpreussischen Intelligenzblatts.

Freitag den 8ten Februar 1799.

Avertissement.

Białystok. Es ist kürzlich ein falsches Thalerstück mit A. 1785. marquirt, das viel Bley zu enthalten scheint und ein mattes Ansehen hat, zum Vorschein gekommen. Das Publikum wird daher vorläufig gewarnt, sich vor dergleichen in Acht zu nehmen, und sollen nächstens deren Kennzeichen ausführlich bekannt gemacht werden. Signatum den 23sten Januar 1799.

Königl. Neu Ostpreussische Krieges- und Domainen-Kammer.

Empfehlung einer Kleeart, welche alle bisherige übertrifft.

So sehr auch die Luzerne (*medicago Sativa*) ihres schnellen Wuchses wegen unter den Futterkräutern vor dem gemeinen Klee (*trifolium pratense*) und der Espariette (*Hedysarum Onobrychis*) einigen Vorzug verdient, so sind doch letzte ein weit angenehmeres und besser nährendes Futter, auch in Absicht der Erfordernis eines guten Bodens weniger delicat, daß also der Mangel der Quantität reichlich durch die bessere Qualität ersetzt wird.

Es kann demnach für das öconomische Publikum nicht unangenehm seyn, mit einer Futterpflanze bekannt zu werden, welche beides in sich vereinigt, und diese ist *Trifolium flexuosum*, abgebogener Klee, Monats-

Uwiedomienie

w Białymstoku. Okazała się niedawno fałszywa Talarowa Sztuka Rokiem 1785. oznaczona na jaw, która wiele Ołowiu mieć sobie zdaie się y która wątpliwa okazałość. Przestrzega się zatem Publiczność poprzedniczo, aby się od takowych Talarowych Sztuk wystrzegała, a w Krotce mają ich Znaki dowodnie do wiadomości być podane. Signatum dnia 23. Stycznia 1799.

JKMści Nowo-Wschodnich Prufs wojenno Ekonomiczna Kammera

Zalecenie pewney Konieczyny, która wszystkie teraznieysze przechodzi.

Chociaż Konieczyna (*Medicago Sativa*) nazywająca się, dla prętkiego Wrzostu między innemi Trawami do Paszy, od Konieczyny pospolitey (*Trifolium Pratense*) y (*Hedysarum Onobrychis*) większą ma zaletę, z tym wszystkim, ostatnia daleko przyjemniejszy i bardziey nasycący daie Pokarm, i co się tyczy potrzeby dobrego Gruntu, mniej jest delikatną, tak dalece że niedostatek Wieleści obficie dla lepszego Gatunku nadgradza się.

Dla tego zatym Publiczność nie będzie miała to za rzecz nieprzyjemną gdy o pewnym do Paszy Ziełu uwiadomioną zostanie, które to wszystko w sobie zamyka, a takim jest Zielem, Konieczyna (*Trifolium flexuo-*

Monatsklee; er wächst an vielen Orten Deutschlands wild, und unterscheidet sich von dem gemeinen Wiesenklee durch seine lang eyformige oder einförmige lanzettähnliche Blätter, die denen des Bergklee gleich sind; ferner durch gefranzte, grüne, rothe, gestreifte Blatt-Ansätze, die bey dem gemeinen Klee franzenlos und wie vertrocknet sind; durch blasrothe Blumen mit weissen Flügeln oder Seiten-Blumenstücken. Die Blätter haben fast die doppelte Länge des gemeinen Klees.

Die Fruchtbarkeit dieser Pflanze ist außerordentlich, und vielleicht die einzige. In gutem Boden kann er 8 bis 9mal abgemähet werden, wenn er nach jedem Schnitt mit Gyps überstreuet wird. In mittlern wenigstens immer 6mal.

Zwar sind die Blätter nicht so saftig als bey dem gemeinen Klee, deswegen ist er aber auch besser zu trocknen, und der Abgang an Gewicht ist wegen seiner geringen Wasserigkeit kleiner.

Aus eben diesen Gründen blähet er auch weniger das Vieh auf, und man kann ihn im Ueberfluß füttern, ohne Schaden für das Vieh zu befürchten.

Er kommt auf jeden Boden fort, selbst auf so geringem, wo keine andere Kleeart fruchten würde.

Nur ist der Same leider! wie so manches nützliche Futtergewächs schwer zu erhalten. Eine öffentliche Anzeige, wo solcher in einiger Quantität zu bekommen wäre, würden Freunde der Landwirthschaft mit innigstem Danke aufnehmen.

(Aus dem Reichs-Anzeiger.)

flexuosum) potrawna, Miesięczna. Ona rośnie dziko po wielu Mieyscach Rzeszy Niemieckiej y rozni się od pospolitej Łącznej Konieczyny swemi długimi owalnemi czyli iedno Kształtniemi do Lancetu podobnemi Lisciami, które są podobne, do Lisciow Konieczyny po Gorach rosnącey daley ząbkowanemi, zielonemi, czerwone mi zastrzonemi brzegami u Lisciow, czego na Lisciach pospolitej Konieczyny niema i są iak by poschłe, wrescie blado czerwonym Kwiatem z białemi Listkami y czyli bokami Kwiatu. Liscie są prawie zrazy tak długie iak u pospolitej Konieczyny.

Zyzność tego Ziela jest nadzwyczajna i podobno inne rowney niemaia. Na dobrym Gruncie może one 8, 9, razy bytkoszone, gdy tylko po kazdym Koszeniu Gipsem posypywane będzie. w Szrednym za naymniey zawsze 6razy.

Liscie wprawdzie nie są tak soczyste iak u pospolitej Konieczyny, dla tego też lepsze są do Wysuszenia, i utrata na Wadze dla niewielkiej Soczystości jest mnieyszą.

Dla teyże Przyczyny to Ziele mniej nadyina bydło, y można nim aż do Zbytka bydło Karmić, nieobawiając się, iż to szkodzić bydłu będzie.

Ziele to udaie się na kazdym Gruncie chocby naygorszym gdzie zadna Konieczyna nierośnie.

Szkoda to jest wszakże, iż Nasienie tego Ziola trudniiej jest dostać, iak wszystkich innych pożytecznych zioł do Pastry Miłosnicy Wieyskiego Gospodarstwa przyieliby publiczne Doniesienie o Mieysce gdzieby onego chocby niewielkiej Kwiecie dostać można było, z nayczulszym Dziękczynieniem.

(z Gazety Reichs-Anzeiger.)